

Deel 7: Project Opvoedingsondersteuning

7.1. Organogram

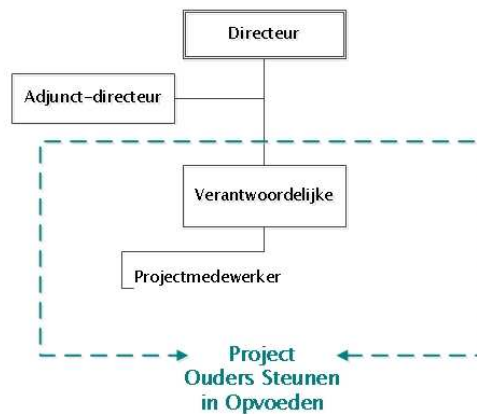
7.2. Inleiding

7.3. Statistische gegevens

Deel 7: Project opvoedingsondersteuning

7.1. Organogram project opvoedings- ondersteuning

↳ Organogram Project Ouders Steunen in Opvoeden

Het project opvoedingsondersteuning bestaat uit twee onderdelen, namelijk:

- project in samenwerking met de vijf participerende OCMW's uit de Vereniging Ons Tehuis voor Zuid-West-Vlaanderen
- project in samenwerking met WAI-Provincie West-Vlaanderen

7.2. Inleiding

In 2007 werd de jeugdbeschermingwet gewijzigd. Eén van de nieuwe elementen in deze jeugdwet was de organisatie en begeleiding van ouderstages. DIVAM³ organiseerde deze ouderstages.

In 2009 besliste de minister van Justitie echter om de subsidiëring van ouderstages in 2010 stop te zetten. Gezien de dienst reeds heel wat investeerde in het ontwikkelen van materiaal, concepten, sessies, methodieken, ... werd op zoek gegaan naar manieren om deze waardevolle elementen te kunnen benutten.

Een eerste onderdeel van het project opvoedingsondersteuning steunt op de samenwerking met de vijf participerende OCMW's uit de Vereniging Ons Tehuis voor Zuid-West-Vlaanderen. Binnen dit project werden de verwachtingen en behoeften van de maatschappelijk werkers uit de vijf participerende OCMW's van de Vereniging Ons Tehuis betreffende opvoedingsondersteuning verkend. Er werd ingegaan op vragen van de OCMW's omtrent pedagogisch advies, oudercursussen en vormingen aan professionelen.

In 2011 werd gewerkt met een vast aanbod aan de OCMW's. Dit aanbod bestaat enerzijds uit pedagogisch advies: twee keer per maand zetelt een pedagogisch adviseur in het OCMW om pedagogisch adviesgesprekken te houden met OCMW-medewerkers of ouders, en anderzijds uit vormingen voor professionelen, nl. basisvorming opvoedingsondersteuning en vorming communiceren met ouders. Hiernaast kunnen oudercursussen of vormingen op maat georganiseerd worden. De bovenstaande vormingen voor professionelen en voor ouders kunnen op vraag ook georganiseerd worden voor andere organisaties.

Een tweede onderdeel van het project opvoedingsondersteuning bestaat uit het uitbouwen van een netwerk opvoedingsondersteuning binnen het bestuurlijk arrondissement Ieper. In 2009 keurde het Agentschap Jongerenwelzijn een ingediend project van de VOT goed, nl. het verkennen van de mogelijkheden tot opstart van een bovenlokaal netwerk. Gezien ook de Regionale Welzijnsraad Arrondissement Ieper (WAI) vanuit de provincie West-Vlaanderen middelen kreeg om een bovenlokaal overleg op te richten, werd hiertoe een samenwerking opgezet. Doel van dit netwerk is het aanspreken van belangrijke partners, het aanbod in kaart brengen en het afstemmen en ondersteunen van het reeds bestaande aanbod. Gezien de middelen van het Agentschap van beperkte duur waren, werd deze opdracht en samenwerking met de WAI onder de loep genomen. Er werd beslist om in 2011 verder samen te werken met als doel het opstarten van een bovenlokaal netwerk. De medewerker vanuit VOT werd één dag in de week gedetacheerd aan de WAI, om deze opdracht uit te voeren.

³ DIVAM, Dienst Ieper-Veurne voor Alternatieve Maatregelen is één van de units van de Vereniging Ons Tehuis

7.3. Statistische gegevens

7.3.1. Ouders steunen in Opvoeden

Na een verkennende fase in 2009-2010 bij de verschillende OCMW's waarbij afgetoetst werd welke vragen en behoeften er bij de medewerkers zijn omtrent opvoedingsondersteuning, werd een basisaanbod gedaan naar de OCMW's. Er werd geopteerd om te werken met een basisaanbod, dat gegarandeerd wordt aan de vijf participerende OCMW's, en een mogelijk uitbreiding op vraag. Naast dit basisaanbod, dat bestaat uit pedagogische adviesgesprekken en vormingen naar professionelen, bestaat ook een uitbreiding op vraag en op maat. Vanaf 2011 staat dit ook open voor andere organisaties.

Het project Ouders steunen in Opvoeden bestond in 2011 uit volgende onderdelen:

7.3.1.1. Pedagogisch advies

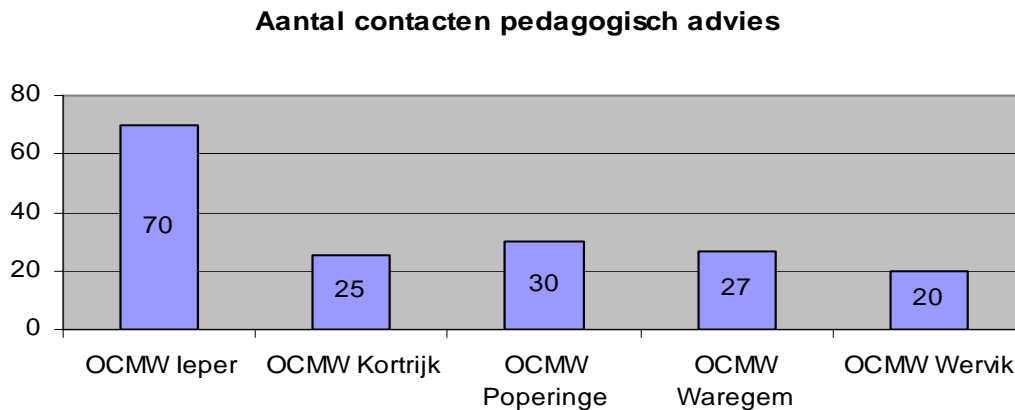
De projectmedewerker opvoedingsondersteuning komt twee maal per maand langs in de organisatie voor pedagogisch advies. Dit pedagogisch advies kan zowel voor maatschappelijk werkers/medewerkers als cliënten in de vorm van spreekuur pedagogisch advies. De medewerker bepaalt zelf waarin men ondersteuning wenst (vb. voorbereiden huisbezoeken, voorbeelden didactisch materiaal, hulpmiddelen, gesprekstechnieken, ...).

Hiernaast kan telefonisch of digitaal advies gegeven worden.

In 2011 werden twee pedagogisch adviesmomenten voorzien per maand. Op die momenten is de medewerker op het OCMW aanwezig om advies te geven aan professionelen of ouders. Er werd flexibel omgegaan met deze twee momenten: als ouders op de vaste spreekuren niet aanwezig kunnen zijn, wordt een nieuwe afspraak gemaakt (bv. 's avonds). Daarnaast bestaat het aanbod pedagogisch advies uit telefonisch en digitaal advies aan ouders en professionelen. Dat betekent dat men bij opvoedingsvragen ook telefonisch of digitaal zijn of haar vraag kan stellen. Dit aanbod zullen we in 2012 behouden.

Elk OCMW krijgt de mogelijkheid zijn eigen visie m.b.t. het spreekuur te ontwikkelen. Hierdoor worden in alle OCMW's andere accenten gelegd qua invulling van het pedagogisch advies. We geven u een overzicht van de belangrijkste aspecten.

Grafiek 52: Aantal contacten pedagogisch advies

In OCMW Ieper werd het pedagogisch advies opengesteld voor de ganse bevolking. Er waren er in kader van pedagogisch advies 70 contacten, hoofdzakelijk met moeders. De meerderheid van deze contacten waren face-to-face contacten, gevolgd door telefonische contacten en contacten via mail.

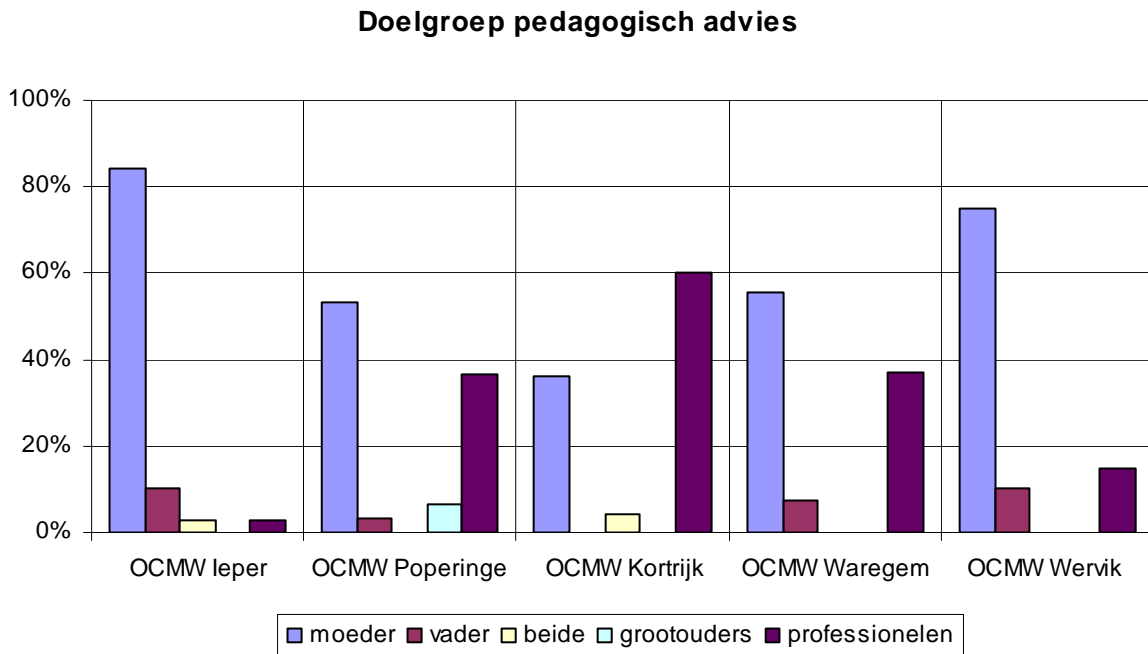
In OCMW Poperinge werden 30 contacten pedagogisch advies voorzien, en dit zowel bij maatschappelijk werkers, maar vaker bij ouders. Deze contacten waren hoofdzakelijk face-to-face. Ook in dit OCMW werd het pedagogisch advies in 2011 opengesteld voor de ganse bevolking.

In OCMW Waregem waren er 27 contacten, en dit bij zowel moeders als maatschappelijk werkers. De adviezen werden hoofdzakelijk face-to-face en telefonisch gegeven. Eind 2011 werd het pedagogisch advies opengesteld voor de ganse bevolking.

In OCMW Wervik waren er 20 contacten, vooral aan ouders (moeders) en af en toe aan maatschappelijk werkers. Dit gebeurde vooral face-to-face of telefonisch. We merken eind 2011 een sterke evolutie. In het begin van het jaar werd het advies vooral gegeven aan maatschappelijk werkers. In september werd het pedagogisch advies opengesteld voor de gehele bevolking en steeg het aantal gesprekken met ouders.

In OCMW Kortrijk is er een andere invulling van de pedagogisch adviesgesprekken, gezien het OCMW beschikt over een gezinsondersteunend project, De Kroost. Het pedagogisch advies bestaat hoofdzakelijk uit de ondersteuning van de maatschappelijk werkers op deze dienst. Eind 2011 werd afgesproken dat ook de ouders die op de wachtlijst van De Kroost staan, doorverwezen kunnen worden naar het pedagogisch advies. Dat betekent dat ouders die op de wachtlijst staan, met hun opvoedingsvragen kunnen doorverwezen worden naar pedagogisch adviesgesprekken. Dit wordt verder uitgebouwd in 2012.

In 2011 waren er 25 contacten tijdens de pedagogisch adviesgesprekken in OCMW Kortrijk, vaak met maatschappelijk werkers die ondersteuning of advies vroegen in dossiers. Deze contacten gebeurden het vaakst via mail. De contacten met ouders (vooral moeders) verliep via persoonlijke contacten.

Grafiek 53: Verhouding van de doelgroep per OCMW.

Zoals voorafgaand reeds gekaderd werd, merken we dat afhankelijk van de visie van een OCMW de doelgroep varieert. In OCMW Kortrijk, en in mindere mate in OCMW Poperinge en OCMW Waregem merken we dat er heel wat professionelen beroep doen op het pedagogisch advies. In OCMW Wervik en vooral in OCMW Ieper zijn dit vooral ouders.

Over alle OCMW's heen merken we dat, wanneer ouders beroep doen op het pedagogisch adviesgesprek, het vooral gaat om moeders. Slechts uitzonderlijk komen vaders langs, en slechts heel zelden zijn het beide ouders.

7.3.1.2. Vormingen aan professionelen

In 2011 werden aan alle vijf OCMW's twee vormingen gegeven, nl. de basisvorming opvoedingsondersteuning en de vorming communiceren met ouders.

- Basisvorming opvoedingsondersteuning (½ dag)

Deze vorming focust op de inhoudelijke visie en uitgangspunten van opvoedingsondersteuning. Er wordt stilgestaan bij de achterliggende denkkaders, doelgroep, doelstellingen. De belangrijke uitgangspunten worden uitgediept, net zoals de functies van opvoedingsondersteuning. Tenslotte wordt stilgestaan bij de praktijk van opvoedingsondersteuning: welk aanbod is er binnen de regio, welke methodieken worden gehanteerd, goede praktijkvoorbeelden, ...

In 2011 werd aan volgende organisaties de vorming opvoedingsondersteuning gegeven:

- OCMW Kortrijk / CKO De Koepel (januari 2011)
- OCMW Wervik (februari 2011)

Aan de overige OCMW's werd de vorming reeds in 2010 gegeven.

- Vorming: communiceren met ouders (1 dag)

Deze vorming bestaat uit een mix van theorie en praktijk. Het doel van de training is de kennis en vaardigheden op vlak van communiceren met ouders versterken in functie van opvoedingsondersteuning. Communicatieve vaardigheden worden ingeoeffend. Voor wie dit wenst gaan we ook verder in op het pedagogisch adviseren.

In 2011 werd aan volgende organisaties de vorming communiceren met ouders gegeven:

- OCMW Poperinge (juni 2011)
- OCMW Ieper (september 2011)
- OCMW Kortrijk / CKO De Koepel (mei 2011)
- OCMW Waregem: door omstandigheden werd deze vorming verplaatst naar januari 2012
- OCMW Wervik (september 2011)

- Teamdagen en vormingen op maat aan professionelen

Dit gaat om diverse thema's zoals intervisie voor onthaalouders, specifieke thema's, ...

In 2011 werd aan volgende organisaties een vorming op maat gegeven:

- CKO De Koepel Kortrijk: "intervisie ouderlijke vaardigheden" (2x oktober 2011)
- De Sloeber Wervik: "communiceren met ouders" (december 2011)
- De Sloeber Wervik: "Opvoedkundige vaardigheden" (december 2011)

In 2012 wordt bovenstaand aanbod uitgebreid met twee nieuwe vormingen voor professionelen, nl. een vorming over opvoedkundige vaardigheden en verdieping over communiceren met ouders.

7.3.1.3. Vormingen aan ouders

- Training ouderlijke vaardigheden: cursus ouders en opvoeden

Dit is een kijk -, doe - en praatcursus over opvoeding en bestaat uit zes bijeenkomsten van anderhalf uur.

De oudercursus kan je helpen om samen met andere ouders een antwoord te vinden op allerlei opvoedingsvragen. Centraal staat de vraag hoe je als ouder het gedrag van je kind positief kan beïnvloeden.

In elke bijeenkomst wordt een opvoedingsvaardigheid besproken en ingeoeffend. Men krijgt tips voor het gebruik van de opvoedingsvaardigheden (graag zien, belonen, problemen oplossen, straffen en toezicht houden) in de praktijk.

In 2011 werd in volgende organisaties de oudercursus georganiseerd:

- OCMW Ieper (2 x november-december 2011)
- OCMW Poperinge (oktober-november 2011)
- OCMW Waregem (2x februari-maart 2011)
- OCMW Wervik (mei-juni 2011)
- VOT (november 2011-april 2012)
- Centruscholen Dekenij Ieper: (november-december 2011)

- Ouderbijeenkomsten op maat

Er kunnen ouderbijeenkomsten georganiseerd worden aan de hand van een thema zoals omgaan met examenstress, gezonde voeding, communiceren met kinderen, ...

In 2011 werd in volgende organisaties een ouderbijeenkomst georganiseerd:

- OCMW Waregem: "Opvoeden... geen kinderspel" (2x december 2011)
- OCMW Wervik: "Eten ja, gezellig" (april 2011)

7.3.1.4. Extra opdrachten

Naast bovenvermelde activiteiten waren de projectmedewerkers ook aanwezig en werd het project voorgesteld op volgende momenten:

- OCMW Ieper:
 - standje op seniorenbeurs
 - aanwezigheid op de teamvergaderingen
- OCMW Kortrijk
 - Overlegmomenten met De Kroost
 - Bovenlokaal Overleg Opvoedingsondersteuning Kortrijk
- OCMW Poperinge:
 - deelname aan stuurgroep opvoedingsondersteuning
 - opvoedingshuis "Weltevree" bibliotheek
 - overleggen ivm visie op opvoedingsondersteuning Stad Poperinge
 - aanwezigheid op teamvergaderingen
- OCMW Waregem:
 - aanwezigheid op paasfeest (outreachend werken)
- OCMW Wervik:
 - sensibiliseringsstand rond opvoedingsondersteuning
- voorstelling project op
 - Provinciedag opvoedingsondersteuning
 - LOK Ieper
 - LOK Poperinge
 - LOK Wervik
 - Scholenoverleg Poperinge
 - Scholenoverleg Wervik
 - Scholenoverleg Ieper
 - Zorgcoördinatorenoverleg CDI
 - CLB Poperinge
 - BOO Ieper
 - BOO Kortrijk

7.3.2. Bovenlokaal Netwerk (i.s.m. Welzijnsraad Arrondissement Ieper WAI)

7.3.2.1. Inventarisatie

Er is een inventarisatie van organisaties die opvoedingsondersteuning opnemen op papier. Deze aanzet van deze inventarisatie werd gemaakt in 2010, maar dit wordt steeds bijgewerkt en geactualiseerd.

Er is tevens een adressenbestand met contactpersonen genodigden Bovenlokaal Overleg OO en een lijst opgemaakt met contactpersonen per stad of gemeente.

7.3.2.2. Netwerking

Er werd deelgenomen aan diverse overlegorganen, oa het Lokaal Overleg Kinderopvang/Opvoedingsondersteuning in de volgende gemeenten: Ieper, Zonnebeke, Poperinge, Wervik en het project van de WAI werd voorgesteld. Ook op de stuurgroep opvoedingsondersteuning in Poperinge en het Bovenlokaal Overleg Ieper werd dit project voorgesteld.

Netwerking werd het centraal aandachtspunt voor het tweede deel van het jaar 2011. In plaats van een nieuw overlegmoment te creëren opteerden we er op dit moment voor om op bestaande overlegmomenten aan te sluiten, nl. :

- LOK Wervik
- LOK Zonnebeke
- Lokaal sociaal beleid stuurgroep Ieper
- Stuurgroep OO Poperinge
- Overleg schepenen van jeugd en lokaal coördinator OO Poperinge
- Algemene vergadering Gezinsbond Gewest Poperinge
- Scholenoverleg Poperinge
- Scholenoverleg Ieper
- Scholenoverleg Wervik
- ROBJ

Op die overlegmomenten werd het project opvoedingsondersteuning voorgesteld, werd er bevraagd welke hiaten er zijn, welke acties of projecten een meerwaarde kunnen bieden. Er werd nagegaan welke acties de WAI of andere partners in 2012 op kunnen nemen. Door het opnemen en uitvoeren van concrete acties wordt aan samenwerking en afstemming gewerkt, en is de input vanuit het werkveld.

We komen tot volgend overzicht (inventarisatie):

- Vaststelling dat er weinig opkomst is van ouders op voordrachten, ... (opmerking komt van diverse organisaties) hoe opkomst op voordrachten, infomomenten, ... voor ouders verhogen? Kan er gezamenlijk gesensibiliseerd worden?
waar komen mensen op af? Bekende spreker, gadgets, persoonlijker maken (bv door link foto's kinderen)
- huidig aanbod is niet gekend bij de ruime bevolking
- kan er samenwerking zijn bij het organiseren van voordrachten?
- Nood aan vorming over opvoedingsondersteuning voor professionelen, maar kostprijs is vaak te hoog.
- Meer ondersteuning (ook financieel) voor basis en veldwerkers. Middelen blijven nu op een te hoog niveau en slijpen niet door tot aan de basis. Aan de

basis kan de tegemoetkoming initiatief opvoedingsondersteuning vanuit de dienst Welzijn en Samenleving aangevraagd worden, maar dit is nog onvoldoende geweten bij organisaties.

- Info en kalender wordt wel doorgegeven aan beleid en directies, maar niet steeds aan veldwerkers
- Website voor professionelen op niveau van de westhoek (website EXPOO is niet gebruiksvriendelijk genoeg en Westhoek ontbreekt er op) – ook voor gerichte doorverwijzing (cfr. nut mini-SOKA)
- Nood aan vormingen, trainingen voor professionele veldwerkers die in contact komen met ouders (kosten zijn nu vaak te hoog)

7.3.2.3. Sensibilisering materialenbank

Er werd deelgenomen aan diverse vergaderingen van de provinciale werkgroep materialenbank. De werkgroep focust zich op uitwisseling materialen en methodieken, evaluatiemomenten, ... Op deze werkgroep is er een vorm van intervisie tussen de opvoedingswinkels, Kind en Gezin, provincie, Agentschap, ... Vanuit dit project kregen we een vaste plaats binnen de werkgroep.

Het concept van de promotiefolder van de materialenbank is klaar. Deze werd gedrukt en verspreid. De promotiefolder wordt samen met de minisoka verspreid. De nieuwsflash OO werd in oktober digitaal rondgestuurd. De reacties op de nieuwsflash waren positief waarna we besloten om driemaandelijks een nieuwsflash te verspreiden.

7.3.2.4. Ontwikkelen mini-SOKA

Er is een eerste versie opgemaakt en beschikbaar op de site van de WAI. Dit moet geactualiseerd en aangevuld worden. Een actie is om de steekkaarten na te gaan en te checken of de inventarisatie volledig is. Op basis hiervan wordt nagegaan of er hiaten zijn, wie nog bevraagd moet worden, wat aangevuld moet worden. Op het BOO werd dit voorgesteld. Heel wat organisaties stuurden gegevens of actualisatie door. Ook op de nieuwsflash werd nogmaals een oproep gelanceerd.

7.3.2.5. Vorm geven aan de Week van de Opvoeding en regionale promotie hiervan verzorgen

Er werd actief deelgenomen aan de provinciale werkgroep ter voorbereiding en evaluatie van de Week van de Opvoeding. De initiatieven uit het arrondissement leper werden gebundeld en bekend gemaakt mbv affiches, website, folders, ...

Er waren meer dan honderd aanwezigen op de activiteiten, dit is vergelijkbaar met vorig jaar. Vooral de prijsuitreiking was een groot succes.

De Week van de Opvoeding werd geëvalueerd op het BOO. Daar kwam de opmerking dat in die ene week heel wat activiteiten gepland staan, terwijl er gedurende de rest van het jaar niet zo veel gebeurt. Dit is jammer. Kan er gewerkt worden met één centrale activiteit (eventueel vervoer voorzien) en daarnaast in de periode ervoor en erna activiteiten organiseren?

Uit de evaluatie kwamen een aantal tips om ouders te betrekken want het is niet eenvoudig om ouders te betrekken obv folders, ...:

- activiteit samen met de kinderen
- luchtiger, laagdrempelige activiteiten door bv. prijsuitreiking, tonen van foto's van de kinderen, ...

7.3.2.6. Publicatie tips en tools in stadskranten

Er werd op regelmatige basis input bezorgd aan de stadskranten. In Poperinge, Ieper, Wervik en Zonnebeke werden reeds twee tot vier artikels gepubliceerd. In de kleinere gemeenten verschijnt de gemeentekrant minder vaak. Ook aan die gemeenten werden driemaal artikels aangeleverd.

7.3.2.7. Communicatie van aanbod, miniSOKA, ...

Er werd een webpagina opgestart, de blog opvoedingsondersteuning <http://opvoedingsondersteuningarroieper.blogspot.com>. De blog is een middel om informatie te verspreiden.

7.3.2.8. Installeren folderrekken

De foldermappen worden uitgeleend aan externe organisaties (in eerste instantie WVA, OCMW Poperinge, Vorming Plus, IBO 't Bondgenootje, IBO De Sloeber, Mobiele Stokpop, CAW en dienst voor onthaalouders KAV Ieper) zodat zij kunnen nagaan welke folders interessant zijn voor hun werking. Daarna worden de folderrekken geïnstalleerd.

7.3.2.9. Organisatie Bovenlokaal Overleg Opvoedingsondersteuning

Het Bovenlokaal Overleg Opvoedingsondersteuning werd georganiseerd ism Agentschap in mei en in november.